

Sygn. akt IV U 196/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Lidia Łataś

Protokolant st. sekretarz sądowy Joanna Jastrzębska-Ciura

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2018 roku w Częstochowie

sprawy P. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania P. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O.

z dnia 6 grudnia 2017 roku Nr (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt IV U 196/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 grudnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił ubezpieczonemu P. O. prawa do emerytury. W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy podniósł, iż ubezpieczony nie spełnia warunków wymaganych art. 32 w związku z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Organ rentowy na dzień 1 stycznia 1999r. uznał za udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 21 lat i 28 dni, w tym 15 lat, 10 miesięcy i 6 dni pracy wykonywanej w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. Ponieważ ubezpieczony nie udowodnił 25-letniego okresu zatrudnienia na dzień 1 stycznia 1999r. ZUS odmówił przyznania prawa do świadczenia.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony. Domagał się jej zmiany i przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Kwestionował uwzględniony przez organ rentowy ogólny staż pracy, podnosząc iż niewątpliwie posiada na dzień 1 stycznia 1999r. ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Wskazywał w tym zakresie, iż od 28 września 1973r. do 2 lutego 1975r. pracował stale i w pełnym wymiarze w gospodarstwie rolnym rodziców. Ponadto z przerwami w okresie od 10 maja 2005r. do 15 czerwca 2009r. podlegał i opłacał składki z tytułu ubezpieczenia społecznego rolników. Odwoływał się do treści art. 10 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Odwołujący podnosił, iż od 3 lutego 1975r. był zatrudniony w Spółdzielni (...) w Ł., następnie w (...)Spółdzielni, po czym w Gminnej Spółdzielni (...), Spółdzielni (...) w Ł., (...) S.A, (...) -Hurt (...). Ponadto był zarejestrowany

w Powiatowym Urzędzie Pracy, a także prowadził działalność gospodarczą. Wnosił o uwzględnienie do okresu ubezpieczenia okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 27 kwietnia 1992r. do 22 września 1993r. oraz podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 września 1982r. do 31 grudnia 1982r. i od 1 stycznia 1983r. do 23 listopada 1987r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wywodząc jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

P. O. urodził się (...), wniosek o emeryturę zgłosił w dniu 28 września 2017r. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE. Organ rentowy uznał na dzień

1 stycznia 1999r. za udowodnione 15 lat, 10 miesięcy i 6 dni pracy wykonywanej w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. W zakresie ogólnego stażu ZUS za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999r. przyjął okresy składkowe w wymiarze 19 lat,

6 miesięcy i 9 dni oraz okresy nieskładkowe w ilości 1 roku, 6 miesięcy i 19 dni, łącznie 21 lat i 28 dni. Na zaliczone okresy składkowe składały się okresy:

- od 1 lipca 1974r. do 27 grudnia 1975r. – zatrudnienie w Kółku Rolniczym (...);
- od 13 stycznia 1976r. do 12 lutego 1976r. – zatrudnienie w (...) Zakładach (...) w L.;
- od 21 czerwca 1976r. do 31 sierpnia 1976r. – zatrudnienie w Spółdzielni (...) w L.;
- od 1 września 1976r. do 31 sierpnia 1982r. – zatrudnienie w Gminnej Spółdzielni (...) w K.;
- od 1 września 1982r. do 20 października 1982r. i od 22 października 1982r. do 11 kwietnia 1983r. – zatrudnienie w Spółdzielni (...) (po wyłączeniu 1 dnia nieusprawiedliwionej nieobecności);
- od 13 kwietnia 1983r. do 22 maja 1983r. – zatrudnienie w Gminnej Spółdzielni (...) w C.;
- od 23 maja 1983r. do 31 marca 1992r. – zatrudnienie w Spółdzielni (...);
- od 27 kwietnia 1992r. do 22 września 1993r. – okres prowadzenia działalności gospodarczej przez ubezpieczonego;
- od 18 października 1994r. do 31 marca 1995r. (po wyłączeniu okresów zasiłków chorobowych: 14 listopada 1994r., od 7 do 10 grudnia 1994r., od 19 do 27 stycznia 1995r., od 29 stycznia 1995r. do 31 marca 1995r.) – zatrudnienie w (...) S.A.
- od 12, 16, 22, 24, 30 kwietnia 1996r., 4, 8, 13, 16 maja 1996r. – praca na podstawie umowy zlecenia w (...) -Hurt (...) w P.;
- od 7 marca 1998r. do 14 kwietnia 1998r. – okres pobierania zasiłku z PUP;
- od 15 kwietnia 1998r. do 30 sierpnia 1998r. – okres zatrudnienia w (...) -Hurt (...) w P..

Z kolei na okresy nieskładkowe złożyły się okresy:

- 14 listopada 1994r., od 7 do 10 grudnia 1994r., od 19 do 27 stycznia 1995r., od 29 stycznia 1995r. do 31 marca 1995r. – okresy niezdolności do pracy w czasie pracy w (...) S.A.;
- od 1 kwietnia 1995r. do 31 marca 1996r. – okresy pobierania zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego po ustaniu zatrudnienia;
- od 31 sierpnia 1998r. do 15 października 1998r. – okresy niezdolności do pracy w czasie pracy w (...) -Hurt (...) w P.;
- od 16 października 1998r. do 31 grudnia 1998r. – okresy pobierania zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia.

Ubezpieczony przed 1999r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1 marca 1982r. do 23 listopada 1987r., w tym okresie do 28 lutego 1987r. był zwolniony w opłacania składek jako młody rolnik.

dowód: akta ZUS oraz wyjaśnienia ubezpieczonego (k. 167v akt).

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017r., poz. 1383) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust.1. Ust. 2 art. 32 ustawy stanowi, iż za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. W ust. 4 powołanego art. 32 ustawy wskazano, iż wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych tj. rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzny okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat /§3/. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn 60 lat, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych /§ 4 ust.2/. Praca w warunkach szczególnych winna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku /§ 2 ust. 1/.

Bezsporne jest, iż ubezpieczony w dniu (...) ukończył 60 lat, wykazał na dzień 1 stycznia 1999r. ponad 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych oraz nie jest członkiem OFE.

Sporne było natomiast czy ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

Aby możliwe było przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy ubezpieczony musiał na dzień 1 stycznia 1999r. legitymować się 25-letniem okresem składkowym i nieskładkowym. Oznacza to, iż nie jest możliwe uwzględnienie do tego stażu okresów przypadających po 31 grudnia 1998r. Wskazane więc w odwołaniu okresy przypadające po tej dacie nie mogą zostać uwzględnione do przyznania spornego świadczenia.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu wszystkie okresy zatrudnienia zgodnie z przedłożoną dokumentacją. Okresy wykazane zostały uwzględnione w całości i prawidłowo obliczone. Organ rentowy nie uwzględnił jedynie okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 28.09.1973r. do 2.02.1975r.), bowiem ubezpieczony nie dostarczył wszystkich dokumentów. Przy czym wyjaśnić należy, iż uwzględnieniu w tym zakresie mogłyby podlegać jedynie okres od 28 września 1973r. do 30 czerwca 1974r. (9 miesięcy i 3 dni), bowiem od 1 lipca 1974r. ubezpieczony był już zatrudniony i okres ten został już uwzględniony przez organ rentowy do okresów składkowych.

Wyjaśnić w tym miejscu należy, iż zgodnie z art. 11 ustawy jeżeli okresy, o których mowa w art. 6 (tj. okresy składkowe), 7 (tj. okresy nieskładkowe) i 10 (tj. okresy uzupełniające), zbiegają się w czasie, przy ustalaniu prawa do świadczeń określonych w ustawie uwzględnia się okres korzystniejszy.

Z powyższego przepisu wynika, iż nie jest dopuszczalne podwójne zaliczenie tego samego przedziału czasu jako okresu składkowego lub nieskładkowego i zarazem okresu pracy rolniczej (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2008r., sygn. III UK 49/08, Legalis 496798).

W związku z powyższym nie ma również znaczenia dla ustalenia stażu ubezpieczeniowego na potrzeby prawa do emerytury okoliczność, iż odwołujący podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1 marca 1982r. do 23 listopada 1987r. Okres ten bowiem został już uwzględniony jako okres składkowy. Doliczenie w tym zakresie mogłoby obejmować tylko jeden dzień, tj. 21 października 1982r., kiedy to w czasie zatrudnienia w Spółdzielni (...) występowała nieusprawiedliwiona nieobecność. Okres natomiast podwójnego ubezpieczenia może mieć znaczenie dla wysokości świadczenia.

Podsumowując, ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie legitymuje się wymaganym 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowych. Oznacza to, iż nie spełnia on warunków koniecznych do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury.

W sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999r., sygn. II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601).

Istota decyzji organu rentowego polega na rozstrzygnięciu o prawie do konkretnego świadczenia (lub o jego wysokości) jako całości, a nie o poszczególnych elementach składających się na to prawo. Sąd stwierdzający spełnienie przez ubezpieczonego jednego lub więcej warunków powstania prawa do świadczenia, nie może ustalić tego w sentencji wyroku, przy jednoczesnym oddaleniu odwołania ubezpieczonego od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2000r., sygn. akt II UKN 147/00, OSNP 2002/16/389).

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

W związku z powyższym Sąd rozpoznając odwołanie od tej decyzji orzeka o zasadności takiej decyzji pod kątem prawa do wnioskowanego świadczenia. W związku z powyższym Sąd nie przeprowadzał szerszego postępowania dowodowego w celu ustalenia czy w okresie od 28 września 1973r. do 30 czerwca 1974r. ubezpieczony wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców w sposób pozwalający na jego uwzględnienie jako okresu uzupełniającego, albowiem nawet uwzględnienie tego okresu nie pozwoliłoby ubezpieczonemu na wykazanie 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego na dzień 1 stycznia 1999r., co jest warunkiem koniecznym ustalenia prawa do emerytury. W tej sytuacji przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność pracy w gospodarstwie rolnym jest bezprzedmiotowe albowiem ewentualnie uwzględniony okres pracy w gospodarstwie rolnym (od 28.09.1973r. do 30.06.1974r.) wraz z już zaliczonym okresem dawałby ubezpieczonemu w sumie staż składkowy i nieskładkowy w wymiarze 21 lat, 10 miesięcy i 1 dnia.

Bez wpływu na orzeczenie są również dokumenty złożone przez ubezpieczonego na terminie rozprawy, okresy wykazane tymi dokumentami zostały albo uwzględnione do stażu ubezpieczeniowego (dokumenty były już wcześniej

złożone w ZUS lub przy odwołaniu), albo pozostają bez wpływu na prawo do świadczenia albowiem dotyczą okresów przypadających po 31 grudnia 1998r. Wniosek o zwrócenie się do KRUS w potwierdzenie okresów ubezpieczenia społecznego rolników jest również w świetle dokumentów znajdujących się w aktach ZUS nieuzasadniony (okresy ubezpieczenia zostały już potwierdzone).

W konsekwencji uznając zaskarżoną decyzję za prawidłową Sąd, na podstawie wyżej powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie ubezpieczonego.